

Novela zákona o ochraně ovzduší – omezení spalování listí, větví v otevřených ohništích

13.3.2025 | Ing. Zdeněk Lyčka, APTT

Zákonem č. 42/2025 byl novelizován zákon o ochraně ovzduší, podle kterého lze v otevřeném ohništi spalovat pouze suché, chemicky nekontaminované rostlinné materiály, u kterých je prokázáno, že nejsou odpadem podle zákona o odpadech.

Ilustrační obrázek: Otevřené ohniště (Foto: autor)

Dne 20. 2. 2025 vyšel ve sbírce zákonů zákon č. 42/2025, kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů. Nový zákon nenahrazuje tedy stávající zákon č. 201/2012 Sb., ale mění či doplňuje některá jeho ustanovení.

Nové změny se týkají především stacionárních zdrojů znečištění ovzduší uvedených v příloze č. 2 zákona (patří zde i spalovací zdroje nad 300 kW

jmenovitého příkonu), u kterých se rozšiřuje povinné kontinuální měření emisí na další zdroje a zavádí elektronické hlášení výsledků do centrálního systému. Nově se také zavádí minimální vzdálenosti mezi obytnou zástavbou a zdroji znečištění, aby se snížily negativní dopady prašnosti a zápachu. Zvyšují se poplatky za znečišťování ovzduší a podstatně se rozšiřuje možnost zavádění nízkoemisních zón v obcích. Stavební firmy budou nově přímo ze zákona odpovědné za minimalizaci prašnosti na staveništích a při demolicích.

Novela přinesla ovšem i změny týkající se fyzických osob, tedy běžných občanů, a jejich povinností souvisejících s omezováním znečišťování ovzduší.

Omezení spalování v otevřených ohništích

V médiích nejdiskutovanější změnou je změna ustanovení § 16, týkající se spalování rostlinných materiálů v otevřeném ohništi, tedy především pálení shrabané trávy, listí, či odpadů s prořezávání stromů na zahradách. Pro větší přehlednost si znění příslušných ustanovení zákona uvedme v původním znění s vyznačením provedených změn.

- (4) *V otevřeném ohništi lze spalovat spálit jen suché rostlinné materiály ~~neznečištěné chemickými látkami~~, které nejsou znečištěné nebo jinak kontaminované cizorodými chemickými látkami.*
- (5) *~~Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit podmínky pro spalování suchého rostlinného materiálu v otevřeném ohništi za účelem jeho odstranění nebo jeho spalování zakázat, pokud zajistí jiný způsob pro jeho odstranění podle jiného právního předpisu¹³⁾.~~ Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit podmínky pro spalování suchých rostlinných materiálů v otevřeném ohništi, při kterém nedochází k nakládání s odpady ve smyslu zákona o odpadech. Při stanovení podmínek ~~nebo zákazu~~ obec přihlíží zejména ke klimatickým podmínkám, úrovni znečištění ve svém územním obvodu, vegetačnímu období a hustotě zástavby.*

Platí tedy stále, že v otevřeném ohništi lze spalovat pouze suché rostlinné materiály, které nejsou znečištěné chemickými látkami, a obec může obecně závaznou vyhláškou toto spalování regulovat. Nově je upřesněno znečištění, které musí být cizorodé (?). Ovšem daleko závažnější je upřesnění, že při spalování suchých rostlinných materiálů v otevřeném ohništi nesmí docházet k nakládání s odpady. Dle zákona o odpadech je odpadem movitá věc, které se chce osoba zbavit, či má úmysl či povinnost se ji zbavit, a současně se má za to, že osoba má úmysl zbavit se movité věci, pokud tuto věc není možné používat k původnímu účelu.

Pokuta až 50 tisíc korun

Jinými slovy řečeno, osoba spalující v otevřeném ohništi rostlinné materiály musí prokázat, že účelem spalování není se těchto „materiálů“ zbavit, ale má to jiný „logický“ důvod. Pokud se to osobě nepodaří věrohodně doložit, dopustí se přestupku podle § 23 zmíněného zákona, za což může obec s rozšířenou pravomocí udělit pokutu až do výše 50 000 korun. Asi nebude problém prokázat, že větve z prořezávky stromů byly určeny jako palivo pro ohniště na opékání špekáčků, či pro pouhé „rodinné posezení u ohně“. Nevím, jak by se ale příslušné orgány státní správy tvářily na vysvětlení, že spalováním suchého listí či suché trávy si občan cíleně připravuje cenné hnojivo ve formě popele, což je nepopíratelný fakt (že suché listí je na zahradě daleko lépe recyklovatelné ve formě popela, než dlouhodobým kompostováním).

Datum: 13.3.2025

Autor: Ing. Zdeněk Lyčka, APTT [všechny články autora](#)